

FAKULTA APLIKOVANÝCH VĚD
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

ChatControl

*We are against monitoring of chats. That would be like opening
all letters to check whether there's something illegal.*

Jens Spahn, Germany

Sledování soukromé korespondence občanů nepřipustíme.

Petr Fiala, Česko

Západočeská univerzita v Plzni
Katedra Kybernetiky
Semestrální práce - HKUI

Eduard Plic
KaŘT - UIA
1. února 2026

1 Úvod

Otázka důvěrnosti komunikace provází lidstvo od počátku věků. S přechodem od fyzických dopisů k digitálním platformám se však diskuse o soukromí přesunula do zcela nové roviny. Zatímco dříve vyžadovalo narušení listovního tajemství fyzickou přítomnost a úsilí, dnešní technologie umožňují plošný dohled v reálném čase. Tato práce analyzuje historický vývoj sledování komunikace s hlavním důrazem na současnou evropskou legislativu, známou pod označením ChatControl, která pod záminkou ochrany dětí vyvolala zásadní debaty o střetu mezi bezpečností a soukromím.

Obr. 1: Komunikace

2 První dopisní špionáže

Jeden z nejznámějších raných případů narušení důvěrnosti komunikace představuje tzv. Babingtonovo spiknutí (The Babington Plot) z 16. století. Skotská královna Marie Stuartovna byla obviněna a usvědčena z pokusu o atentát na Alžbětu I. na základě zachycení její šifrované dopisní korespondence s katolickými vzbouřenci, což vedlo k následnému odsouzení a popravě dne 8. února 1587 [3].

Obr. 2: Marie Stuartovna

Obr. 3: Alžběta I

3 Moderní online špionáže

V nynější digitální éře je tradiční listovní korespondence v dominantní míře nahrazena instantní komunikací skrze mobilní operátory, elektronickou poštu a moderní digitální platformy, jako jsou WhatsApp, Discord či Messenger. Tento přechod do digitálního prostoru sice přinesl okamžitou dostupnost informací, ale zároveň otevřel nové možnosti pro hromadné sledování a analýzu dat, které byly v éře fyzických dopisů technicky nerealizovatelné.

Obr. 4: Vizualizace dvou špionů v nasazení

3.1 Evropská legislativa do roku 2020

Před rokem 2020 byla evropská regulace komunikačních platform nejednotná. Zatímco tradiční operátoři podléhali přísnému listovnímu tajemství v rámci národních zákonů a směrnice ePrivacy (2002), internetové služby (WhatsApp, Gmail či Signal) nebyly specificky regulovány, neboť nebyly klasifikovány jako komunikační služby. Tento stav jim umožňovalo provádět dobrovolné kontroly obsahu bez rizika postihu za porušení důvěrnosti komunikace.

3.2 EECC (2020)

Roku 2020 Evropský kodex pro elektronické komunikace (EECC) reklasifikoval aplikace typu WhatsApp či Gmail na „interpersonální komunikační služby“ a tím je postavil rovnocenně s klasickým telefonními službami, na které se vztahuje směrnice ePrivacy. Tato změna de facto zakázala jakékoli narušení důvěrnosti zpráv, včetně automatizovaného skenování obsahu. Velké technologické společnosti tak byly nuceny ukončit i dosavadní dobrovolné detekce nelegálního materiálu, což vytvořilo legislativní tlak na vznik výjimek.

3.3 ChatControl 1.0 (2021)

V reakci na právní situaci způsobenou kodexem EECC přijala EU ze směrnice ePrivacy dočasnou výjimku, nyní označovanou jako ChatControl 1.0. Tato úprava poprvé explicitně uzákonila možnost, nikoliv však povinnost, provozatelů platform provádět dobrovolné skenování soukromých zpráv za

účelem detekce materiálu zachycujícího zneužívání dětí (Child Sexual Abuse Material - CSAM). Tato výjimka s původní platností do srpna 2024 měla sloužit do přijetí trvalé regulace. V únoru 2024 ale byla její platnost prodloužena až do dubna 2026.

3.4 CSAR – ChatControl 2.0

Obr. 5: Logo jazyka C

Obr. 6: Logo Seznamu

Obr. 7: Logo Avengers

Obr. 8: Logo Rockstar

3.4.1 Původní návrh (2022)

Návrh nařízení o prevenci a boji proti zneužívání dětí (Child Sexual Abuse Regulation - CSAR), představený Evropskou komisí v květnu 2022, známý jako ChatControl 2.0, měl zavést povinné skenování veškeré on-line komunikace. Tento krok vyvolal masivní kritiku, neboť by jeho přijetí prakticky znamenalo buď oslabení a narušení koncového šifrování (End-to-End Encryption), nebo zavedení kontroly obsahu přímo v zařízení uživatele před odesláním. Odpor států jako Německa, Lucemburska či Česka vedl k zablokování původního návrhu.

Obr. 9: Logo ČSAR¹

Obr. 10: Vojenská nášivka CSAR²

Obr. 11: Car³ Mikuláš II. s rodinou

Obr. 12: Výbuch bomby Car⁴ roku 1961

¹Český svaz akrobatického rock and rollu - ČSAR

²Combat search and rescue - CSAR

³anglicky tsar; czar, tzar, or csar

⁴anglicky Tsar; označení AN602

3.4.2 Upravené znění (2025)

V roce 2025, pod taktovkou dánského předsednictví Rady EU, došlo k přepracování návrhu. Klíčovou změnou byl návrat k dobrovolnému skenování, čímž byla formálně zachována integrita šifrování. Přestože se i proti tomuto návrhu postavila několik zemí, konkrétně Česko, Polsko, Itálie a Nizozemsko, byl návrh Radou EU v listopadu 2025 schválen. Aktuálně probíhá fáze trilogu a očekává se, že nařízení vstoupí v účinnost v létě 2026.

4 Závěr

Lze konstatovat, že absolutní důvěrnost zpráv se v digitálním prostoru stává spíše výjimkou než pravidlem. Přestože byl původní návrh ChatControl 2.0 zmírněn, výsledná legislativa z roku 2025 potvrzuje trend narůstajícího systémového dohledu nad soukromou komunikací. I když je tento dohled motivován ušlechtilým cílem – bojem proti dětské pornografii – jeho důsledkem je stav, kdy technologické platformy disponují právem kontroly osobního obsahu uživatelů. Zůstává tak otevřenou otázkou, zda je tento přístup skutečně adekvátní a efektivní cestou k dosažení deklarované bezpečnosti.

5 Zdroje

5.1 Zdroje obrázků

1. Velmistr Yoda. Dostupné z: <https://lh6.googleusercontent.com/ova0KC0h3WiYEd130AzbJXMXewx10vmz9KyXhmGYwwZvvzh3is-j0aqsu3g9UURrvq7w7ZWPVboeXMeTFnZIMNyBrYVfFUMdt4RgTLL-hq-KYnWeyhb99JA8a7-hXyD3ZS8SZa2Q>
2. Portrét Marie Stuartovny. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_Stuartovna#/media/Soubor:Mary_Queen_of_Scots_portrait.jpg
3. Alžběta I. – Rainbow Portrait. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/5a/Elizabeth_I_Rainbow_Portrait3.jpg/960px-Elizabeth_I_Rainbow_Portrait3.jpg
4. Spongebob a Patrick. Dostupné z: <https://i.imgflip.com/17deey.jpg?a491376>
5. Logo programovacího jazyka C připomínající logo C++. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/19/C_Logo.png
6. Logo Seznam.cz. Dostupné z: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ2BT3H0uDA0UqT6SXwPSjvc9s4g_hgTWXtIQ&s
7. Logo Avengers. Dostupné z: https://www.jpdesign.cz/fotky118935/fotos/_vyrn_502jpg0459_avengers_logo_samolepka.jpg
8. Logo Rockstar. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/53/Rockstar_Games_Logo.svg/960px-Rockstar_Games_Logo.svg.png
9. Logo ČSAR. Dostupné z: https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t39.30808-6/401504108_674605314802968_4477137629475763343_n.jpg?_nc_cat=108&ccb=1-7&_nc_sid=6ee11a&_nc_ohc=Z7cpTrHyfk0Q7kNvwFD4Fej&_nc_oc=AdlEziA11AQgI4b3ArZMVeiJnBQoC-c789HcqnVNa99E6pQ3Bp3sX1S2qtu-czUfVqs&_nc_zt=23&_nc_ht=scontent-prg1-1.xx&_nc_gid=kts9cCOR0kXkN0kWsejeVA&oh=00_Afs5hPPkBV5ZA3imfBW2lGAsHtWNRlQJGWhmcFrjcW9Edg&oe=69846CAA
10. Vojenská nášivka Combat search and rescue. Dostupné z: https://www.vojenske-nasivky.cz/fotky77674/fotos/_vyr_11586_IMG_7078.webp
11. Car Mikuláš II. Alexandrovič s rodinou. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7a/Russian_Imperial_Family_1913.jpg/1280px-Russian_Imperial_Family_1913.jpg
12. Atomový hřib po výbuchu Car bomby. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/c/c9/Tsar_photo11.jpg
13. Budova Evropské komise. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/European_Commission.jpg

5.2 Informační zdroje

1. ČESKÁ POŠTA. *Česká pošta přepravila v roce 2024 celkem 158,5 milionu zásilek*. [online]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/-/ceska-posta-prepravila-v-roce-2024-celkem-158-5-milionu-zasilek>
2. ČSÚ. *Využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci*. [online]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/3018e894-f9c2-bbe2-4413-bace6bf7469b/0620042405.pdf>
3. GREGORY, P. *Mary Queen of Scots found guilty of treason*. [online]. Dostupné z: <https://www.philippagregory.com/news/mary-queen-of-scots-found-guilty-of-treason>
4. MUNI. *Listovní tajemství a elektronická komunikace*. [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/1492/el/sitmu/law/html/listovni-tajemstvi-a-elektronicka-komunikace.html>
5. ADVOKÁTOVÁ, J. *Skype nebo WhatsApp? Stejně povinnosti jako pro operátory*. [online]. Dostupné z: <https://www.advokatova.cz/publikace/skype-nebo-whatsapp-stejne-povinnosti-jako-pro-telefonni-operator/>
6. FIGHT CHAT CONTROL. *Stop scanning our private messages*. [online]. Dostupné z: <https://fightchatcontrol.eu/>
7. BREYER, P. *Chat Control: The EU's plan to scan private messages*. [online]. Dostupné z: <https://www.patrick-breyer.de/en/posts/chat-control/>
8. EUROPEAN COMMISSION. *Combating child sexual abuse online*. [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2976
9. WIRED. *Soukromí je nedotknutelné. Proč nám ho chtějí vzít?*. [online]. Dostupné z: <https://www.wired.cz/clanky/soukromi-je-nedotknutelne-proc-nam-ho-chteji-neustale-vzit>
10. NOVINKY.CZ. *Proti plošnému šmírování jsou už jen čtyři státy*. [online]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/internet-a-pc-proti-plosnemu-smirovani-jsou-uz-jen-ctyri-staty-chat-control-vetsina-eu-vita-40552343>
11. COUNCIL OF THE EU. *Council reaches position on law protecting children*. [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/26/child-sexual-abuse-council-reaches-position-on-law-protecting-children-from-online-abuse/>
12. FIALA, P. *Vyjádření k digitální bezpečnosti a soukromí*. [online]. Dostupné z: https://x.com/P_Fiala/status/1960286878256508950